

Zlatá zberateľská minca Bratislavské korunovácie – 450. výročie korunovácie Maximiliána

V novembri 2013 vydala Národná banka Slovenska zlatú zberateľskú mincu, ktorá pripomína 450. výročie korunovácie Maximiliána v Bratislave a je už štvrtou zlatou mincou s motívom bratislavských korunovácií. Nadväzuje na zlaté mince, ktoré boli emitované v roku 2005 k 350. výročiu korunovácie Leopolda I., v roku 2008 k 400. výročiu korunovácie Mateja II. a v roku 2012 pri príležitosti 300. výročia korunovácie Karola III.

Minca realizovaná podľa návrhu Karola Lička (znižená 1. cena)

Po obsadení hlavného mesta Uhorska Budína Turkami rozhodol Uhorský snem v roku 1536, že hlavným a korunovačným mestom bude Bratislava (vtedajší Prešporok), ktorá sa tak zároveň stala aj snemovým mestom kráľovstva a sídlom najdôležitejších inštitúcií. V rokoch 1563 až 1830 tu bolo korunovaných jedenásť uhorských panovníkov. Korunovacia Maximiliána bola prvou korunovačnou slávnosťou v Bratislave. Konala sa 8. septembra 1563 vo farskom chráme zasvätenom svätému Martinovi (dnešný Dóm sv. Martina). Korunovacia bola výnimočnou udalosťou a sledovala ju celá Európa. Zúčastnil sa na nej Maximiliánov otec – cisár a kráľ Ferdinand, vysoký klérus a uhorská šľachta, ale aj poprední predstavitelia takmer všetkých európskych krajín. Maximilián (1527 až 1576) bol na svoje obdobie veľmi vzdelaný panovník a štedrý mecén umelcov a vedcov. Aj keď sa väčšinou zdržiaval mimo územia Uhorska, veľa síl sústredil na jeho obranu pred tureckým nápo-

rom. Výsledkom jeho vojenských úspechov bolo uzavretie mieru so sultánom Selimom II. v roku 1568.

Na výtvarný návrh mince vyhlásila Národná banka Slovenska verejnú anonymnú súťaž, do ktorej bolo predložených štrnásť výtvarných prác. Komisia guvernéra NBS na posudzovanie výtvarných návrhov slovenských mincí súťaž vyhodnotila v novembri 2012. Jej odborným poradcom bol historik PhDr. Štefan Holčík, CSc. Komisia skonštatovala, že väčšina návrhov nespĺňa požadované technické parametre a podľa vyjadrenia odborného poradcu mnohé z nich nezobrazovali výjavy, stavby a ďalšie artefakty z obdobia korunovácie. Z uvedeného dôvodu bola súťaž ukončená bez výberu niektorého z návrhov na realizáciu a na výtvarný návrh mince bola vyhlásená opakovaná verejná anonymná súťaž, do ktorej predložilo jedenásť autorov trinásť výtvarných návrhov.

(Pokračovanie na 3. str. obálky)

Zlatá zberateľská minca

Bratislavské korunovácie – 450. výročie korunovácie Maximiliána

(Pokračovanie z 2. str. obálky)

2. cena
akad. sochár Ivan Řehák

3. cena
Mgr. art. Miroslav Hric, ArtD.

Na základe odporúčania odbornej komisie schválila Banková rada NBS na realizáciu návrh autora Karola Lička, ktorý v súťaži získal zníženú prvú cenu. Na averze víťazného návrhu je dobre znázornená uhorská kráľovská koruna vznášajúca sa nad kráľovským palácom so zdôraznenou juhozápadnou vežou, v ktorej bola koruna 200 rokov uložená. Na reverze komisia ocenila verne stvárnený portrét panovníka Maximiliána s architektúrou korunovačného Dómu sv. Martina. Obe strany autor kompozične zjednotil ozdobným ornamentom – perlovcom.

Druhá cena bola udelená akademickému sochárovi Ivanovi Řehákovi. Na jeho návrhu komisiu zaujalo netradičné kompozičné riešenie averznej i reverznej strany orientované do štvorca s nápsmi situovanými na jeho strany. Na averz si autor vybral historickú vedutu mesta zo 16. storočia. Vhodne ju doplnil lúčmi ohňostroja, ktorý sa spomína pri opise slávnosti po korunovácii Maximiliána za uhorského kráľa. Na reverze stvárnil portrét panovníka, výnimočný tým, že je prevzatý zo sochy Maximiliána z fontány na bratislavskom Hlavnom námestí. Na pozadí sú použité motívy z historickej rytiny.

Tretiu cenu získal návrh Mgr. art. Miroslava Hrica, ArtD. Na averze návrhu je na pozadí veduty mesta prezentovaný novokorunovaný panovník ako jaz-

dec na koni. Na reverze dotvára portrét panovníka uhorská korunovačná koruna. Komisia ocenila mimoriadnu pravdivosť a výstižnosť portrétu a precízne vypracovanú reťaz Rádu zlatého rúna.

Zlatá zberateľská minca v nominálnej hodnote 100 eur má priemer 26 mm a hmotnosť 9,5 g. Bola vyrazená zo zlata s rýdzosťou 900/1000 v Mincovni Kremnica v počte 4 300 kusov v proof vyhotovení. Hrana mince je vrúbkovaná.

Ing. Dagmar Flaché
Foto: Ing. Štefan Fröhlich

Súčasná podoba Maximiliánovej fontány v Bratislave